

Deel 3 Opvoeden

Lees bron 8.

Bron 8 kun je na de inleiding met onderstaande kopjes onderverdelen in drie opeenvolgende delen.

Deel 1: Het onderliggende probleem

Deel 2: Voorbeelden

Deel 3: Naar een oplossing

1p 23 Bij welke alinea begint deel 1?

1p 24 Bij welke alinea begint deel 3?

Alinea 1 kan worden beschouwd als een argument bij het standpunt dat opvoeden in een samenleving vol verleidingen kansloos is. Een kritische lezer zou in deze alinea een drogreden kunnen herkennen.

1p 25 Welke drogreden is dit?

A bespelen van het publiek

B onjuist beroep op een oorzaak-gevolgschema

C vals dilemma

D verkeerde vergelijking

In bron 8 spelen zes groepen een belangrijke rol. Jongeren, kinderen, jeugdprofessionals, ouders, beleidsmakers en een zesde groep.

2p 26 Citeer drie duidelijk verschillende benamingen waarmee die zesde belangrijke groep in bron 8 wordt aangeduid.

Gebruik per citaat maximaal vier woorden.

De titel van bron 8 is "Opvoeden in een winstgedreven samenleving is kansloos".

1p 27 Citeer uit alinea 1 tot en met 4 de zin die het best de oorzaak van deze kansloosheid benoemt.

1p 28 Citeer ook uit alinea 6 tot en met 8 de zin die het best de oorzaak van deze kansloosheid benoemt.

In alinea 1 tot en met 5 wordt het voorbeeld van vaper genoemd. Alinea 6 bespreekt de visie van maatschappijcriticus Noam Chomsky op machtsongelijkheid.

1p 29 Motiveer waarom vaper goed kan worden gebruikt als voorbeeld bij de visie van Noam Chomsky, door onderstaande zin aan te vullen.

Vaper is een goed voorbeeld bij de visie van Noam Chomsky,
want dit voorbeeld laat zien dat

Met bijzonder taalgebruik kan een mening versterkt worden uitgedrukt.

1p 30 Citeer uit alinea 8 twee woordgroepen die dat het duidelijkst tonen.

Gebruik per citaat maximaal vijf woorden.

Alinea 7 tot en met 9 kunnen worden opgevat als kritiek op grote bedrijven.

- 1p **31** Vat samen wat de belangrijkste kritiek is die in dit tekstgedeelte wordt gegeven.

Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

Bron 8 stelt dat voorlichting aan Nederlandse jongeren over gezondheidsrisico's niet werkt. In alinea 10 tot en met 12 is een algemene oplossingsrichting voor dit probleem te vinden.

- 1p **32** Citeer een zin uit alinea 10 tot en met 12 die het best de algemene oplossingsrichting voor dit probleem weergeeft, gelet op de strekking van bron 8.

- 1p **33** Welke van de onderstaande uitspraken geeft het best de strekking weer van alinea 11?

- A** Grote bedrijven hebben geen belang bij jongeren die kunnen omgaan met risico's, dus hoeven we van die bedrijven niets te verwachten.
- B** Het helpt onvoldoende om jongeren zelfregulatie aan te leren, zolang de invloed van grote bedrijven zo sterk is.
- C** Jongeren moeten worden gestimuleerd tot zelfregulatie, want de samenleving zit nu eenmaal vol met risico's.
- D** Risicovermijding is iets wat jongeren kunnen leren, maar ze hebben daar wel goede begeleiding bij nodig.

- 2p **34** Welke formulering geeft de hoofdgedachte van bron 8 het best weer?

- A** Alle groepen in de maatschappij moeten het belang van de jeugd prioriteit geven. De overheid en grote bedrijven moeten hierin het voortouw nemen.
- B** Grote bedrijven en multinationals zullen uit eigenbelang ongezonde producten blijven ontwikkelen. Hier moeten groepen in de maatschappij actie tegen ondernemen.
- C** Opvoeders moeten geen beslissingen nemen voor jongeren. In plaats daarvan moet de overheid via wetgeving het maken van gezonde keuzes gemakkelijker maken voor jongeren.
- D** Scholen en opvoeders zijn nauwelijks in staat om jongeren voor te lichten over het maken van gezonde keuzes. Die voorlichtingstaak moeten de overheid en grote bedrijven overnemen.

Hieronder staan vijf mogelijke oplossingen voor het probleem dat in bron 8 centraal staat.

- 2p **35** Noteer de nummers van de twee oplossingen die het best aansluiten bij de strekking van bron 8.
- 1 Beleidsmakers moeten beter luisteren naar adviezen van pedagogen over thema's zoals gezondheid.
 - 2 Grote bedrijven en de overheid moeten opvoedcursussen voor ouders opzetten over het maken van gezonde keuzes.
 - 3 Multinationals moeten de ontwikkeling en verkoop van minder schadelijke producten opnemen in hun bedrijfsstrategie.
 - 4 Op alle maatschappelijke terreinen moet het belang van de gezondheid van jongeren vooropgesteld worden.
 - 5 Volwassenen én jongeren moeten gaan inzien dat ze veel gezondheidsproblemen zelf kunnen oplossen.

Bekijk bron 9.

Stel, je leest een artikel over het welzijn van jongeren. In dit artikel wordt het vapegebruik onder jongeren geïllustreerd met bron 9.

- 1p **36** Citeer uit alinea 6 en 7 van bron 8 de zin waarvan de strekking het meest overeenkomt met bron 9.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.